

Voorstel

Educatiecampagne
WAT GROEN KAN DOEN

Sittard-Geleen

Born

stichting
de Rollen

AANLEIDING

De Groenagenda

Sittard-Geleen heeft een uitvoeringsgerichte Agenda Groen (in de maak); een samenhangend programma met als doel om samen te werken aan een groenere gemeente en het versterken van de ecologische veerkracht.

In de themasessie van de Raad op 11 april 2024 geven de raadsleden het volgende mee:

- ➔ We moeten het sámen doen (goede basis is De Tuinman)
- ➔ Interconnectiviteit van de inhoudelijke hoofdthema's (èn èn)
- ➔ Urgentie: maak impact, zet stappen
- ➔ De raadsleden droegen als idee aan: een 'rondje stad' langs alle groen- en natuurgebieden.

De vraag

In de Raadsronde van 13 juni 2024 is de Groenagenda aan de orde geweest. Zo goed als alle partijen onderschrijven de behoefte aan educatie. Groen raakt vele thema's en de kennis hierover is niet altijd compleet. Uiteraard is er winst te halen bij de scholen. Kinderen zijn de toekomst. Maar ook bewoners die (willen) helpen in het groen en zeker ook raadsleden en ambtenaren kunnen een groen lichtje opsteken. Ook de roep om een brede aanpak en het voorkomen van een verzameling sympathieke projecten zonder samenhang, werd meermaals genoemd.

Het college heeft inmiddels de opdracht gekregen om extra aandacht te hebben voor **kennis** en capaciteit voor de aandachtsvelden stedelijk groen, ecologie en klimaatadaptatie. In dit door de raad aangenomen, geamendeerde raadsvoorstel over de groenagenda is tevens de oproep geplaatst om komende jaren in te zetten op integraal werken (**samenhang**).

DE AANBIEDER: NDE-centrum De Rollen

Sittard-Geleen kent haar eigen NDE-centrum: Stichting De Rollen¹. De Rollen staat voor Natuur- en DuurzaamheidsEducatie waarbij we vakoverstijgend, met alle zintuigen, en vanuit verwondering samen laten ontdekken wat je kunt doen om mee te werken aan een wereld waarin natuur, economie en solidariteit hand in hand gaan.

Van oudsher bedienen we de scholen met belevenisonderwijs (hart, hoofd en handen), maar gezien de urgentie van het duurzaamheidsvraagstuk en de complexiteit ervan, bieden we een kompas aan eenieder die stappen wil maken richting duurzaam en daar wat hulp bij kan gebruiken.

Bovendien is het tegenwoordig een uitdaging om iedereen aangehaakt te houden en door de bomen het bos te blijven zien. Polarisering en (bewust of onbewust) verspreiden van misinformatie maakt het zeer lastig om in onze democratische besluitvormingsprocessen gedegen afwegingen te kunnen maken. Het kiezen voor groene opties lijkt nog immer een 'Nice to have'. Het bundelen van al onze krachten voor het behoud en het versterken van de ecologische veerkracht is echter inmiddels een urgente 'Must have'.

De natuur is namelijk de basis voor kwaliteit van leven. Hier halen we ons voedsel uit, de grondstoffen om te bouwen en te maken. Het water en de lucht, we leven ervan. Het versterken van de natuur, versterkt niet alleen de ecologische veerkracht, maar ook onze eigen veerkracht en die van de economie. Men beweert dat € 1 investeren in groen, op den duur € 10 oplevert. Vergroenen maakt een stad namelijk klimaatbestendiger, energiezuiniger, natuurvriendelijker, gezonder, beweegvriendelijker, socialer en veiliger. Meer kennis en inspiratie over 'Wat groen kan doen' geeft een boost om de groenagenda te voorzien van meer samenhang en diepgang en om het samen op te pakken.

natuur- en
milieueducatie
voor iedereen

¹ Stichting De Rollen is een door het GDO erkend NDE-centrum. GDO staat voor Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling en is de koepelorganisatie van NDE en NME-centra in Nederland. <https://vereniginggdo.nl/>. NME is van oudsher de benaming van het vak, vandaar NME in ons logo.

De Rollen heeft de kennis in huis over de samenhang van diverse groenfuncties 'Wat groen kan doen' en de skills om dat impactvol over te brengen. De rode, 'groene' draad van deze educatiecampagne is de Handleiding De Levende Openbare Ruimte van VHG². Deze is gratis te downloaden. Het bloemmodel dat hieraan ten grondslag ligt raakt meerdere domeinen en voorziet in thema's als stedelijk groen, ecologie en klimaatadaptatie.

Uitgangspunten voor een aanbod

Didactiek

*'Tell me and I will forget,
show me and I might remember,
involve me, and I will understand'*

De educatie die De Rollen biedt is belevenisonderwijs. Boeken verbannen we niet, integendeel, maar de kennis in die boeken gaat ergens over. Het heeft betekenis, dat mag je eerst ervaren en voelen (hart). Dan ontstaat namelijk de intrinsieke motivatie om meer te willen weten (hoofd) en de energie om in actie te komen, te doen (handen). Dat gegeven is niet gebonden aan leeftijd en geldt voor alle doelgroepen.

Doelgroepen

De focus voor het vergroten van kennis over het belang van vergroenen richten we grofweg op een drietal doelgroepen:

1. Politieke ambtsdragers en ambtenaren in dienst van gemeente Sittard-Geleen
2. Groenparticipanten; Bewoners van gemeente Sittard-Geleen met (een wens voor) groene vingers
Bijvoorbeeld de mensen die gemeentelijk groen hebben geadopteerd en de volgers van De Tuinman
3. Buurtprofessionals met affiniteit voor vergroenen/ wijkplatforms ('Trots op onze tuin')
Bijvoorbeeld opbouwwerkers, buurtbouwers, wijkverpleegkundigen, handhavers, welzijnscoaches, ouderenadviseurs, maar ook schooldirecteuren

Het primair en voortgezet onderwijs bedienen we van oudsher met een uitgebreid aanbod waarbij het belang van groen aandacht krijgt. Leerlingen zijn echter in deze campagne geen geschikte doelgroep. Ook al vormen de groenvraagstukken uit de praktijk interessante casussen voor leerlingen in het voortgezet onderwijs, maar deze kunnen we op voorhand niet bij scholen neerleggen. Leerlingen vertrekken namelijk vanuit hun eigen leervraag. Om de optie voor een koppeling naar leerlingen open te houden, geven we extra aandacht aan het uitnodigen van schooldirecteuren, geschaard onder de doelgroep 'buurtprofessionals'.

Maatwerk

De Rollen werkt immer vanuit de eigen leervraag, vanuit de eigen praktijk. Afgestemd op de doelgroep sluiten we aan op wat er nodig is in de praktijk. Enerzijds bekijft kennis dan beter, want je past de kennis gelijk toe met het oog op de nadrukkelijke wens om daadwerkelijk impact te maken en anderzijds helpen we met de opgaves die er al liggen. Ons aanbod komt niet bovenop de taken die er al liggen, maar ontlast door mee te denken en te doen met duurzaamheid als kompas.

Coördinatie en communicatie

Voor het optimaal laten slagen van deze campagne is het nodig dat de gemeente intern een collega aanwijst die als projectleider kan fungeren. Hij/ zij krijgt het mandaat om voor deze campagne keuzes te

² <https://www.vhg.org/ondernemer/onderwerpen/info/default.aspx?thema=vhg&over=de-levende-openbare-ruimte>

maken en om uren vrij te maken voor afstemming en uitvoering. De inzet in uren schatten we in op zo'n 40 uur op jaarbasis.

De doelgroepen bereiken we vooral via de bestaande netwerken. Denk daarbij aan de bewoners die gemeentelijk groen hebben geadopteerd, de kanalen van De Tuinman, PIW, de woningcorporaties en de Wijkplatforms/ dorpsraden. De Rollen neemt hierin het voortouw, maar alle communicatie-uitingen dragen de huisstijl van de gemeente. Daar is eveneens inzet in uren van Communicatie voor gevraagd.

De vorm waarin we deze educatiecampagne 'Wat groen kan doen' gieten, is niet in steen gebeiteld. Veel is mogelijk, als het maar aansluit op de praktijk van geïnteresseerden en vertrekt vanuit verwondering. We stellen het volgende voor:

HET AANBOD

Als we onze didactiek projecteren op de vraag, komen we tot een aantal '*must haves*' voor de campagne:

Learning by doing: De opgaves uit de eigen praktijk als 'lesmateriaal'

Vakoverstijgend: Mix van disciplines en doelgroepen

Met alle zintuigen: Naar buiten! De gebieden ervaren; ruiken, zien, proeven, horen, voelen

Vanuit verwondering: Waar we trots op zijn delen, groene parels identificeren (Trots op onze tuin)

Samen ontdekken & doen: Het bloemmodel toepassen, ontdekken wat groen (nog meer) kan doen

Wat-Groen-Kan-Doen-Tours

We stellen ons een reeks excursies voor, vergelijkbaar met de Mijnstreek Safari's; interactieve netwerkbijeenkomsten waarbij verschillende disciplines een kijkje bij elkaar in de keuken nemen. Deze safari's zijn georganiseerd om van elkaar te leren en om zo een community op te bouwen. Ter voorbereiding krijgen deelnemers bij aanmelding een korte enquête. De input bepaalt mede de inhoud van het programma. In deze enquête is er met name ruimte voor vraagstukken vanuit de deelnemers. Verder worden ook om foto's gevraagd die tijdens de bijeenkomst gebruikt worden.

Voor Sittard-Geleen kunnen we vier 'Wat-groen-kan-doen-tours' organiseren in 2025 en vier in 2026. Elke tour zal starten in het ene plangebied (stedelijk gebied, industriegebied, dorpskern, agrarisch gebied, beekdal) en eindigen in een ander. Bij de start introduceren we het bloemmodel (beknopte, inspirerende lezing). Aan de hand van de input uit de enquêtes lichten we de hoofd- en subthema's toe (voorbeelden uit de eigen gemeente). In gezamenlijkheid bespreken we de thema's die relevant zijn in het gebied waar de tour plaatsvindt én formuleren we 'het vraagstuk' waar we al wandelend samen over gaan sparren.

Onderweg, bij wijze van tussenstop kan de elektrische bakfiets of de caravan van De Tuinman dienst doen als post. We geven de deelnemers dan ter plekke nog wat mee. Bij het eindpunt uiteraard wat lekkers en een terugkoppeling van wat men heeft gezien, geroken, gedacht, besproken.

Een 'rondje stad' dus, langs gebieden om inspiratie op te doen voor het creëren van meer verbindingen tussen groenblauwe structuren en gebieden. Daar voegen we de verbindingen tussen de diverse rollen die groen kan vervullen, aan toe. Ultieme doel is om ook verbindingen te maken tussen de deelnemers, om samen, met meer kennis over 'wat groen kan doen' de Groenagenda verdere concrete invulling te geven en te komen tot daadwerkelijke (groen)impact.

Het slotwoord op het eindpunt van de tour, vormen we door het geheel samen te vatten. Hiermee verleiden we tot onderlinge vervolgafspraken en roepen we op om ambassadeur te zijn van 'Wat groen kan doen'. Hiermee sorteren we voor op de content van een (levend) document op het online platform 'Met Sittard-Geleen':

'Wat Groen kan doen' projectpagina

Het bereik van de tours is beperkt. We kunnen een excursie gekoppeld aan een interactieve lezing/workshop niet aanbieden aan alle inwoners van de gemeente. We kunnen wél de kennis, de inspiratie én de ambities delen. Gaande weg de campagne verzamelen we veel foto's van groene parels waar we trots op zijn, analyseren we in gezamenlijkheid wat de pijnpunten en mogelijkheden zijn. Hoe mooi als we dit bundelen op een online en interactieve pagina. Een document dat kan blijven groeien, waar je immer een subpagina aan kan toevoegen.

Het platform www.metsittardgeleen.nl biedt een goede mogelijkheid om het project 'Wat groen kan doen' toe te voegen. De basis voor de indeling van de projectpagina kunnen we baseren op het bloemmodel uit de Handleiding 'De Levende Openbare Ruimte' met veel (foto's van) voorbeelden uit onze eigen gemeente.

Het maken van deze educatieve, inspirerende projectpagina is een **proces**. Het eindproduct is niet het belangrijkste, maar 'het komen tot' biedt veel mogelijkheden om participatie vorm te geven en om aan te haken op overige behoeftes inzake de totstandkoming van een sterke Groenagenda. Bijvoorbeeld het maken van een groenstructuurkaart.

Planning

De campagne kan in het eerste kwartaal van 2025 starten. In elk seizoen een 'Wat-Groen-Kan-Doen-Tour'. Als nazorg van elke tour leveren we -in goede afstemming met de communicatiemedewerkers van gemeente- content voor de projectpagina. Na de vierde tour volgt een uitgebreide evaluatie(rapportage) met aanbevelingen voor het vervolgjaar, 2026. De doorloop van de campagne is tot en met 2026. Dan volgt een besluit of de campagne een vervolg krijgt en zo ja in welke hoedanigheid.

Budgetraming

Het organiseren van vier 'Wat-Groen-Kan-Doen-Tours in 2025 en vier tours in 2026 kunnen we aanbieden voor € 20.000 per jaar. In totaal € 40.000 verdeeld over twee jaar. Dit is een fixed price. Hier komt (achteraf) niets meer bij.

Niet alleen een gefixeerde prijs, maar ook 'all in'. Alle kosten zijn inbegrepen: de arbeidsuren van De Rollen voor ontwikkeling, organisatie, coördinatie, communicatie, evaluatie en verslaglegging, kosten voor huur van ruimtes, catering en eventuele materialen en reproductiekosten. De Rollen is een kleine stichting met een ANBI-status en is niet Btw-plichtig.

Séverine Louf
06 – 29 22 14 27
Severine.Louf@derollen.nl